Centrum Saturni S 5. G 10 M 29

¶Centrum Saturni hoc modo. Ex Centro A per centrum Epicicli filum ducatur, quod in circulo G H I. Signa 5 grad. 10 min, 29 scindit, quæ Centrm Saturui uerum & æquatum, ad latitudinem, postea inquirendam necessarium docent.

Argumentum æquatum S 9 G 17 M 52.

¶Pro argumento uero & æquato habendo filum ut antea centri A per centrum epicicli trahatur, quo in loco autem inferiorem epiciclum intersecet nota, illa enim intersectio aux uera epicicli dicitur, quæ ubicunque sit in epiciclo, semper ab ea numera secundum signorum epicicli ordinem Signa, gradus, & minuta usque ad indicem Y, & habiturus es Argumentum uerum & æquatum, quale nnnc est Signorum 9 graduum 17 minu, 52.

¶ Passiones Saturni considerans, Epiciclum uidet meridionalem ascendentem in deferente. Inuenitur enim epiciclus inter uentrem meridionalem & caput draconis. Saturnum quoque paulo ante stationem Secundam egressam, iamque directum esse. Occidentalem insuper, quia Sol ad illum mouetur, eadem ratione diminutum lumine. Diminutū quoque numero, eo quod medii motus linea ueri motus lineā præcedat.

Exemplū Regis. FERDINANDI.

¶Idem placet & alia inductione manifestius reddere. Regis FERDINANDI natalis post sesquimillesimum tertius annus, dies Martii 10, Hora 8 minuta 47 antemeridiem. Dies uero 9 Hora 20 M 47 antemeridiem, quod idem est, celebratur. Quod tempus si cum æqualitate dierum conferatur, dies erunt 9 Horæ 20 M 39. Si cum diuersitate meridianorum comparatur, Dies 9. Horæ 21. M 51 prodibunt, cum qua ultima æquatione motus stellarum aggredi licet. Radicem ergo medii motus Saturni ante omnia requiro, ad annum 1500 quæ est, grad. 6 M 6 ♊, cui indicatorem M superpone, filum ad 2. annos in limbo rotæ tendo (duo em̄ anni sunt elapsi supra 1500) quo rursus M duco, posthac filum per 9 diem 21 horam 56 M prope uerum in Mense Martio dirigo, quo denuo M indicem reponens, rotam instituto seruientem habeo. Secundi orbis indicem P augi Saturniæ, quam 4 enunciatum docuit, grad. 13. minut. 10 ♐ impone, sic & secundam rotam ad usum præsentem parauero. Quo peracto uideo quem gradum index M in circulo G H I teneat, vnde secundum lineam transeo ad circumferentiam, K L M. per punctum ibidem inuentum trahens filum æquantis è centro E, epiciclum cum suo centro, unaque crucem + inferioris epicicli filo subdens, ita epiciclū inferiorem rectè pariter locatum habeo. Quibus locatis, radicem Argumenti ad 1500 ex tabula accipio, quæ est Signorum 8 grad. 23 minut. 53, illa quæro in Epiciclo inferiori, indicatoremque Y minoris sc. epicicli addo, filum insuper per secundum annum supremi epicicli tendens tanquam iam completum, iterumque indicem Y. substituo. Vltimo filum 9 diei 21 hor. 56 minut. applico, indicemque Y eidem iungo. Et perfectissimum ad tempus natiuum FERDINANDI Regis æquatorium conspicio. Ibi nunc an Saturnus, in opposito deferentis & epicicli, an in Statione, an directus, an retrogradus sit spectare licet.

Radix medii motus anni. 1500. S 2 G 6 M 6.

Radix arg. me anni 1500 S 8 G 23 M 53.

Verus locus ♄ est 28 G 36 M ♊.

¶Fili Eextensio per stellam, in zodiaco 28 grad. 36 M ♊, qui est uerus Saturni locus commonstrat. Si uero per centrum epicicli fit extensio eiusdem fili, tum, Centrum uerum & æquatum planetæ. Signa sc. 6 grad. 21 & 56 in circulo G H I. In epiciclo autem maiori, augem ueram ostendit, à qua auge si numeretur usque ad indicem Y. Signa 8. grad. 21 M 39 inuenientur, quæ Argumentum uerum & æquatum erūt. Quę duo postrema Centrum videlicet & argumentum æquata latitudinem Saturni postea dabunt.

Operatio ante Christi tempora.

¶ Quod si motum planetæ alicuius ex tribus dictis ante Christi tempora nosse cupias, obserua quot centenarios in proposito complectaris. Nam si anni ultra centenarios adiecti pauciores sint centum, addendum eis erit, donec centenarium efficient, nam Radices omnes centenariis solis respondent. Vltima ergo numeri summa in tabula radicum quæratur, cui ex aduerso sub inscriptione (ante Christum) Radix medii motus & argumenti per signa, gradus & minuta ponitur. Subtrahatur deinde tempus oppositum ab illis centum residuumque seruetur.

Obseruatio motus ♄ tempore Diluuii.

¶ Iam index M super radicem ponatur, filumque A super annorū residuum, &c̄. Simili modo in argumento inueniendo agatur. Compēdiosa huius rei demonstratio sit hæc. Vt si desideres verum Saturni motum tempore Diluuii. Nomen Diluuii primo ex tabula temporali excerpendum erit, quod statim anno 3103 dies 219 secum hahet, qui numerus testatur Diluuium tanto natum Christum spatio præcessisse. Ad hoc tempus motū Saturni adinuenturus, Radicem medii motus ante Christum ad annum 3200 eligat, quæ ostendit grad. 9 minut. 53 ♍. Subducat nunc annos 3103 cum 219 diebus à 3200. annis, resilient 98 anni 14 dies, qni numerus in 27 usque Maii diem procedit.

¶ Index M radicem sc. grad. 9 minut. 53 ♍ teneat. Filum autē 98 annum, ostensore rursus sub illud ducto, amplius filum super 27. diem Maii ponatur, indice M denuo sub idem posito, Et sic orbis ille Diluuii temporibus conuenit. M indice medium motum Saturni in Zodiaco, uidelicet grad. 13 minut. 39 ♑ referente. Similiter cum argumento fiat, & uerus Saturni motus habebitur. Consimili modo in aliis quoque Christi præcedentib. annis operandum esse admonemus.

♄ in G 13 39 ♑ tempore Diluuii.

ENVNCTIATVM SEPTIMVM.

¶Facillima simul & promptissima latitudinis Saturni, id est, distantiæ eius ab ecliptica agnitio.

DEPREHENSVRVS LATITVdinem Saturni per instrumentum seq̄ns partes, membra, diuisionesue eiusdē probè cognoscat præhortor. Principio igitur occurrunt dictiones duæ in limbo exteriori, sc. CENTRVM SATVRNI per quas significatur Centrum Saturni in hoc exteriori circulo numerari, filumque desuper aptari oportere, à decimo namque gradu quarti signi usque ad 10 gradum decimi signi quærenda sunt signa gradusque in exteriori circulo. Vbi uero centrum minus est 4 Signis & 10 gradibus, & maius 10 Signis totidēque gradib. ex interiori limbo sum̄i debet. Linea sequit̄ deinde à B usque C. Centrum uersus secta in 6 Signa sursum, in alia sex deorsum computando, cui inscriptum uides ARGVMENTVM AEQVATVM. Latitudinem itaque Saturni intellecturus, super lineam B C filum in Centro A fixum dirigat, Margaritam uero argumento æquato applicet, ducaturque filum in lymbo tam diu quoad Signum gradū, & minutum Centri ueri & æquati planetæ uerè signet, ita unio ueram Saturni latitudinem in arēa instrumenti ostendit. In dextra medietate meridionalem, in sinistra septentrionalem, latitudinum alteram S, alteram M prope Eclipticam designat. Quod si margarita lineam G tangat, latitudo meridionalis unius gradus, Si I duorum, Si L trium est. Rursus si F lineam tum latitudo Septentrionalis 1. grad. Si H duos, si K tres complectitur. Reliquæ lineæ omnes per 5, minuta.

Latitudinis obseruatio.

HOC SI NONDVM SATIS assequeris. Ecce tibi lucidius exemplar.

Exemplū CAROLI Imperatoris.

¶In priori Exemplo Imperatorio, Centrum Saturni uerum erat signorum 5 grad. 10 minut. 27. Argumentum uero æquatum Signa 9 G 17 minut. 52. Nunc si iuxta iam tradita latitudinem Saturni inuestiges, unio lineam I incidit, quæ duos gradus ab ecliptica Saturnum eo tempore distasse manifestat meridiem uersus, quod per M literam intelligitur.

¶Appellatur etiam meridionalis ascendens, quoniam Vnio insequentibus diebus Eclipticæ, id est, lineæ D. E. incumbit, id quod in lymbo exteriori (in quo centrum ad præsens numeratur) apparet, quando signorum ordo graduumque Centri æquati Eclipticam uersus, non autem ab illa computatur. Quam primum uero Centrum æquatum signorum 7 fuerit & 11 minut. 12 graduum tum septentrionalis ascendeus uocabitur.

EXEMPLVM REGIS FERDINANDI.

Exemplum FERDINANDI.

¶Vltra Imperatorium docūmen regium quoque accipe. FERDINANDI natiuitate, ut prædictum est, Centrum Saturni Signorum 6. grad. 21 minut. 56 fuit. Argumentum Signorum 8 grad. 21. minut. 39, quærenti iam iuxta præcepta latitudinem Saturni gradus 0 cum minutis 47 meridianis apparet. Hoc est 9 linearum à linia D E uersus G. Quandoquidem uero, filum magis ac magis eclipticam uersus lineam sc. D E mouetur, manifestum fit latitudinem subinde minui, eoque Saturnum meridionalem descendentem dici. Considerato autem diligentius in deferente epicicli loco, inuenitur idem inter uentrem meridionalem & caput draconis, quo Circa Saturnus meridionalis quoque ascendens uocatur, ita uno momēto diuersa idem planeta, alterum latitudinis, alterum deferentis nomine dicitur.

